

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 122

Maribor, petek 30. maja 1930

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem čeku, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglas po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Sokolski praznik v Rušah

SLOVESNA OTVORITEV NAJPONOSNEJŠE SOKOLSKÉ TRDNJAVE NA ŠTAJERSKEM. VELIČASTNA POVORKA, NA TISOČE LJUDSTVA.

Prijazne in ponosne naše Ruše go-tovo še niso videle v svoji sredi toli-ko naroda, kakor včeraj, ko so se od-prla vrata ponosnega njihovega So-kolskega doma, mogočnega glasnika narodne, državne in sokolske zaved-nosti ter požrtvovalnosti Rušanov, ki so že od nekdaj z velikim uspehom odbijali vse navale prodirajočega nemštva. Naš »Mali Beograd« se je seveda oblekel v praznično obleko, povsod je bilo opaziti slavnostno raz-položenje, radost in navdušenje. Z vseh strani je hitel narod in so prihajale sokolske čete, po trgu je bilo ves dan nenavadno živahno vrvenje, na letnem telovadišču so se z mrzlično naglico vršile še zadnje priprave. Na Sokolskem domu so plapolale mogo-čne trobojnice, telovadišče je bilo vse v zastavah, praporih in zelenju. Mari-borski veliki mestni avtobus, privatni avtomobili, vozovi in vlaki so dova-žali vedno nove množice in zlasti po-poldanski sokolski vlak je bil nabito poln Sokolov, Sokolic in izletnikov.

Slavnosti so se pričele že zgodaj zjutraj z izbirno tekmo za vsesokol-ski zlet v Beogradu, katere se je ude-ležilo okrog 150 članov, članic in na-raščaja. Največje zanimanje pa je vla-dalo seveda za popoldansko slovesno povorko, otvoritev Sokolskega doma in za nastop sokolskih čet in vojakov podoficirske šole iz Maribora. Čim je zavozil sokolski vlak ob sviranju so-kolske godbe na postajo, so zaurili vi-harni klici »Zdravo!« v pozdrav. Pred kolodvorom se je nato formirala mo-gočna povorka Sokolov in Sokolic, kakršne Ruše še niso videle, ter kre-nila s sokolsko godbo na čelu pred So-kolski dom, kjer je že bila zbrana ve-lika množica naroda. Svečan je bil trenutek, ko se je pojavil na balkonu prvi načelnik odseka za zgradbo do-ma, industrijalec gosp. Hinko Pogač-nik. V jedrnatih besedah je orisal po-men Sokolskega doma za Ruše, ki naj postane njena nova nepremagljiva trdnjava. Nato se je obrnil k starosti br. Bučarju in ga nagovoril: »Te-bi pa izročam naš ponosni dom in ključ v varstvo!« Sokolska godba je

zasvirala, ozračje pa so pretresli mo-gočni vzkliki: »Zdravo in živio!«

Starosta Bučar je objubil, da bo zvesto čuval v varstvo izročeni po-nosni mu dom in se nato iskreno za-hvalil vsem, ki so omogočili gradnjo te ponosne stavbe, posebno pa br. Hin-ku Pogačniku, ki si je pridobil za to največ zaslug. Zaključil je z vzklikom vrhovnemu Sokolu, Njeg. Vel. kralju Aleksandru in prvemu starosti Soko-la kraljevine Jugoslavije, prestolona-sledniku Petru.

Nato je starosta mariborske sokol-ske župe, br. dr. K o v a č i č čestital Rušanom k velikemu prazniku sokol-skega dela in požrtvovalnosti, ki so ga doživeli in izrazili željo, da postane ponosni Sokolski dom v »Malem Beo-gradu« nova obmejna trdnjava, ki bo branila, da se sovražnik nikdar več ne bo upal pogledati čez mejo in Dra-vo. Rušani pa naj ostanejo tudi v na-prej trdno na braniku narodne, držav-ne in sokolske misli. Imenom Sokola I in sokolskega Tabora v Ljubljani je čestital končno Rušanom še br. M l a k a r iz Ljubljane.

Popoldne se je vršil potem na let-nem telovadišču impozanten sokolski nastop, kateremu je prisostvovalo več tisoč glav gledalcev, ki so z velikim zanimanjem in odobravanjem sledili programu. Telovadbo je otvorila ruš-ka sokolska deca s prostimi vajami, sledili pa so nastopi Sokola iz Sv. Le-narta, rajalne vaje ruškega dekliske-ga naraščaja s cvetjem, mariborski starejši člani s palicami, naraščaj in člani s prostimi vajami, telovadba na orodjih in končno nastop 68 vojakov mariborske podoficirske šole s skupin-skimi prostimi vajami, ki so dosegle krasen učinek. Sploh so bili vsi nasto-pi izvedeni vzorno in precizno in so vzbudili splošno priznanje.

Z javno telovadbo so bile zaključene oficijelne slavnosti, na kar se je razvila v vseh prostorih novega do-ma, na vrtu in telovadišču prav ani-mirana veselica, pri kateri so požrt-vovalno stregle ruške Sokolice in So-koli.

Urednik Strakaty skozi Maribor.

Odlični češki novinar in naš prijatelj, urednik »Narodnih Listov« v Pragi, g. J. K. S t r a k a t y, se je včeraj pripe-ljal iz Prage v Jugoslavijo, kjer bo pre-bil celi mesec na študijskem potovanju in deloma tudi na oddihu v Dalmaciji. V Mariboru ga je sprejel in nato spremljal do Celja g. dr. Avg. Reisman, a v Lju-bljani so pričakali dragega gosta njego-vi stari prijatelji, ki jih je imel g. Stra-katy pri nas že pred vojno, ko se je stalno udeleževal kongresov narodno-radikalnega dijaštva v Ljubljani in vsa-kokrat vodil obiske jugoslovanskega di-jaštva v Pragi. Iz Ljubljane, kamor je prenesel g. Strakaty tudi dragoceno da-rilo za muzej, portret velikega našega češkega prijatelja J a n a L e g a, da-rilo njegove soproge, bo obiskal g. Stra-katy tudi Bled ter se nato podal preko Bosne na morje. Ob sokolskih dneh bo g. Strakaty bival v Beogradu in se bo tam preko Djakova in Osjeka vrnil v Slovenijo, kjer bo po možnosti obiskal še tudi Ročško Slatino in Maribor,

Urednik Strakaty je nedvomno eden naj-zaslужnejših Čehov za zbližanje z Jugo-slaviijo, ki je že ogromno žrtvoval na tem polju. Tudi ob zadnji turneji sloven-skega učiteljskega pevskega zbora se je ravno g. Strakaty mnogo trudil, da je bivanje slovenskih učiteljev v Pragi ro-dilo tako krasne uspehe. Dragemu pri-jatelju želimo v Jugoslaviji kar najprijet-nejše bivanje.

Vinarski kongres v Ljutomeru.

Dne 28. in 29. tm. so v Ljutomeru zbo-rovali naši vinogradniki iz dravske ba-novine. V sredo se je vršila seja glav-nega odbora Vinarskega društva za dravsko banovino, včeraj pa kongres vinogradnikov v dvorani Sokolskega do-ma ob impozantni udeležbi. Kongres je vodil g. Lovro Petovar, pozdravili pa so zborovalce g. župan Zemljich imenom me-sta Ljutomera, kmet. inspektor g. Zi-danšek imenom ministrstva za kmetij-stvo, banske uprave in kmetijske druž-be, ter srezki načelnik dr. Trstenjak. Po-predni referatili so bile sprejete reso-

lucije, ki vsebujejo glavne zahteve vino-gradnikov glede trošarin, vinskega pro-meta, izvoza itd. Resolucije bodo dostav-ljene vsem kompetentnim mestom v ob-ravnavanje. Vinarsko društvo ima danes v celi banovini že 12 podružnic. Predsed-nikom je izvoljen g. Lovro Petovar, za prvega podpredsednika min. v p. g. Ivan Vesenjaj, za drugega g. Fr. Končnik, v odbor pa gg. Jos. Zabavnik, Clotar Bou-vier, Ivan Šerbinek, Fric Zemljich, Ivan Budigam, Lavoslav Bučar, Franc Gom-bač, Valter Mihelič, Srečko Robič, Jos. Zupan, Jakob Žnidaršič, Karel Kopač. Na kongresu je bil navzoč tudi tajnik Save-za hrvatskih vinogradnikov in sadjarjev dr. Buč iz Zagreba. Včeraj popoldne so udeleženci kongresa prisostvovali vell-kim konjskim dirkam na Cvenu. Danes pa so priredili dva izleta: proti Gornji Radgoni ena, proti Jeruzalemu druga skupina.

Uredniški odbor »Popotnika« v Maribo-ru — odstopil.

V zadnjih letih se je Maribor čvrsto uveljavljal kot žarišče šolske reforme. Slovenska šolska matica in edina na-predna slov. pedagoška revija »Popot-nik« sta imeli svoje delovno torišče v Mariboru, kjer s posebno vneto deluje tudi Pedagoška centrala. Vse te ustano-ve so si bile edine v moderni pedagoško-psihološko-sociološki smeri učiteljske samouobrazbe. »Popotnika« je izda-lalo vodstvo UJU v Ljubljani, vendar je bil v uredniških zadevah vedno avtono-men. Meseca januarja pa je prišlo med uredniškim odborom in vodstvom UJU v Ljubljani do nesoglasja v zadevi uredniške avtonomnosti. List 4 mesece ni iz-šel in ker ni prišlo do sporazuma, so uredniki dr. Fr. Žgeč, A. Osterc in E. Vranc podali ostavko na uredniška me-sta, kar v epilogu zadnje številke po-drobno utemeljujejo. — Vodstvo UJU je na njih mesto imenovalo obl. nadzorni-ka v pok. g. Matija Senkoviča. Odstop urednikov »Popotnika« je v slov. učitelj-skih vrstah izzval burne debate.

Ako želiš imeti lepe knjige, pristopi k »Vodnikovim družbi!«

Pregledovanje draguljev in zlatnine. V nedeljo, dne 1. julija, od 10. do 11. ure, bo pregledovala kontrolna komi-sija urarske zadruge brezplačno prist-nost draguljev, zlatnine in srebrnine in sicer na mestnem magistratu, soba šte. 5 (tržno nadzorstvo). Kdor se hoče prepričati o pristnosti svojih draguljev, zlatnine in srebrnine, naj se pravočasno oglasi v navedeni sobi.

Enodnevní tečaj za zeleno cepljenje, pletev, zatiranje bolezni in škodljiv-cev v vinogradništvu se bo vršil dne 12. junija pri banovinski trtnici in dre-vesnici v Pekrah pri Mariboru. Te-čaj je teoretičen in praktičen ter tra-ja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Prijave se sprejemajo do 2. junija. — Zadržuje dopisnica. —

3 mašniške štole za 19 Din.

Upokojeni železničar Ivan Baraga je včeraj prijavil na policiji, da je 18. tm. pop. prišla k njemu neka ženska, boljše oblečena, in ga prosila za 20 Din poso-jila, češ, da je kuharica nekega župnika in da ji je zmanjkalo denarja za nakup. Kot jamstvo da mu pusti sveženj perila. Mož ji je res dal 19 Din drobiža. Ker pa ženske do včeraj ni bilo, je sveženj od-pril in našel v njem 3 mašniške štole. Ker je verjetno, da so ukradene, je izročil vse policiji.

Beograjski proces

BEograd, 30. maja. V razpravi proti zagrebškim teroristom so se pri-čeli danes govori braniteljev obtožen-cev. Danes so govorili odvetniki dr. Gvozdič, dr. Hrvoj in dr. Grgurič, ki zagovarjajo obtožene Bernardića, Hadžija in Franekića. Branitelji so na-glašali, da njihovi klijenti niso nič za-grešili, kar bi spadalo pod zakon za zaščito države. O kaki teroristični ak-ciji ne more biti govora, ker se obto-ženci sploh niso poznali med seboj. Z detonacijo v Zagrebu so hoteli sa-mo demonstrirati proti poklonitveni deputaciji ne pa proti državi. Če so kaj zagrešili, naj sodi redno sodišče.

„Graf Zeppelin“ u velikih viharjih

FRIEDRICHSHAFEN, 30. maja. Zra-koplov »Graf Zeppelin«, ki je na svojem povratku v domovino, se mora boriti s težkimi viharji, ki ovirajo polet. Po pr-votnem načrtu bi moral zrakoplov davi doseči špansko obalo, a je bil snoči še-le nad Antilskimi otoki. Od tam so pri-le tudi zadnje vesti, v katerih dr. Eckener poroča, da polet zelo počasi na-preduje, čeprav delujejo vsi motorji z največjo silo. Nad morjem divjajo hudi viharji, ki resno ogrožajo zrakoplov. Pr-votno določeni polet nad Havano je mo-vočno opustiti, ker so viharji zanesli zračno ladjo močno proti zapadu in bo dosegla evropsko celino šele dre-tni ali ponoči, v Friedrichshafnu pa pri-čakujejo prihod zrakoplova šele jutri opoldne.

Danes — petek

poslovljivečer

humorista g. Leo Werter in celega kabaretnega sporeda v Veliki kavarni

Pisarna prezidenta češkoslovaške repu-blike

je zaprosila konzulat, da tolmači zahva-lo vsem, ki so potom konzulata izrekli čestitke gospodu prezidentu k njegovi 80letnici. Ker veliko število gratulantov izključuje možnost zahvaliti se vsakemu posebej, bodi tem potom izrečena prisr-čna zahvala vsem prizadetim.

Predavanje dr. Rubića iz Splita o Ja-dranski straži.

Oblastnemu odboru Jadranske straže v Mariboru se je posrečilo pridobiti taj-nika izvršnega odbora prof. dr. Ivo Ru-bića za predavanje v našem mestu o Ja-dranski straži, njenem smotru in delo-vanju. Prof. dr. Rubić je ravnokar dovr-šil popolno delo o italijanskem življu na naši primorski obali, ki bo izšlo v poseb-ni knjigi. Predavanje bo v nedeljo, dne 1. junija, ob 10. dopoldne v veliki Unionski dvorani. Vstopnina je malenkostna, sa-mo da se krijejo efektivni stroški. Dija-ki so vstopnine prosti. Apeliramo na vse naše dijaštvo, da se polnoštevilno udele-ži predavanja.

Tragedija na Koroški cesti

STROJEVODJA VALESKINI V ZAPORU, NJEGOVA ŽENA BLAZNA, GENERAL STRAMLITZ MRTEV.

Včeraj dopoldne se je odigrala na Koroški cesti v hiši št. 99 krvava drama, kakoršnih malo beleži kronika našega mesta. Strojvodja državnih železnic Ivan Valeskini je ustrelil v isti hiši stanujočega generala Stramlitza. S tem je zaključeno 4. dejanje tragedije dolgoletne pravde, katere peto dejanje se bo odigralo pred sodiščem.

Stražnica na Koroški cesti je dobila krog pol 10. obvestilo, da se je v hiši št. 99 na Koroški cesti zgodil zločin ali nesreča. Skupno s pozvanim službojočim članom rešilne postaje, g. Avg. Jahnem, je šel stražnik Bandel na lice mesta. Pred hišo na dvorišču je bilo polno ljudi. Delavec Franc Riberl je stražniku izročil Frommer-pisto, češ, da jo je odvil strojvodji Valeskiniju, ki je malo poprej z njo

oddal 4 strele na generala Stramlitza,

ki leži v kuhinji. Prišedša v kuhinjo sta našla stražnik in spremljevalec v krvi na tleh 77letnega upokojenega avstrijskega generala Emila Stramlitza. Bil je še pri zavesti. Imel je 4 strele in sicer v prsa blizu srca, v glavo blizu desnega ušesa, v desno stran trebuha in v desno roko. Izpovedal je še, da je prišel Valeskini k njemu v kuhinjo in ga samo vprašal, ali mu je hišo izplačal ali ne. Ko mu je on — general — odgovoril, da ne, je Valeskini nanj streljal. Ko se je zrušil na tla in je Valeskini še meril nanj, ga je prosil, naj ga pusti sedaj v miru umreti. Vendar je Valeskini še hotel streljati, pa je Frommerca odpovedala. Med tem so prišli tudi ljudje, ki si sprva niso upali blizu, in Riberl mu je odvzel pistolo. Valeskini pa je šel ven na dvorišče, kjer je bila njegova žena v prisilnem jopiču, ter jo je tolažil. Njegova žena je namreč pred dnevi zblaznela in je v stolni cerkvi neko tujo žensko objemala in nazivala kot svojo mater.

Stražnik je

Valeskinija aretiral,

odvedel najprej na stražnico, kjer je bil napravljen zapisnik, nato pa na policijski komisariat, kjer je bil krog poldneva zaslišan in nato oddan v policijske zapore. Danes dopoldne je bil Valeskini še fotografiran in nato

oddan sodišču.

Generala Stramlitza pa so z rešilnim vozom odpeljali v splošno bolnico, kjer je pa kmalu padel v nezavest in je ob četrti na 15.

podlegel poškodbam.

Krvavi dogodek ima svoje ozadje v zamotani in dolgotrajni pravdi. Ivan Valeskini, rojen l. 1893 v Mariboru, se je po dovršeni ljudski šoli izučil ključavničarstva in je delal pred vojno v Puli v arzenalu in v raznih podjetjih na Dunaju. L. 1914 je bil mobiliziran, je prišel na galsko fronto in od tam v rusko ujetništvo, kjer je ostal do l. 1919. Takrat se je vrnil, takoj po povratku pa se je javil prostovoljno na koroško fronto, kjer so se ravno takrat vršili boji. L. 1921 je dobil službo v kurilnici drž. železnic v Mariboru in je postal l. 1924 strojvodja. Z generalom Stramlitzem se je spoznal že l. 1921 in tudi z njegovo takratno gospodnjo Antonijo Rojc. S to se je Valeskini l. 1921 poročil in Stramlitz mu je takrat v obliki kupne pogodbe prepustil hišo na Koroški cesti 99.

Valeskini pa je s svoje strani s posebno ženitno pogodbo zapisal polovico hiše svoji ženi Antoniji, ki mu je dvakrat rodila, vendar obakrat mrtva otroka. L. 1923 mu je umrla. L. 1924 pa se je Valeskini

v drugič poročil

in sicer s Heleno Verglezovo. General pa je tej ženitvi nudo nasprotoval in Helene tudi pozneje nikdar ni maral. Tudi se je postavil na stališče, da vsled smrti prve žene in vsled ponovne ženitve Valeskinijeve svoj čas formalno sklenjena kupna pogodba glede hiše ne velja in da je hiša zopet njegova last. Valeskini pa je vztrajal na svoji pravici in vžil, da mu je hišo izplačal, ter da je nje-

gova. Tako je razumeti tudi njegovo vprašanje na generala včeraj, predno je začel nanj streljati. Iz teh razmer so nastali prepiri, ki so se vedno bolj zgoščali, in končno se je že pred leti

pričela pravda

za vprašanje, kdo je lastnik hiše. Pravda se je vlekla v neskončnost. Pred mariborskim sodiščem so dali prav Valeskini, višje deželno sodišče v Ljubljani pa je — kakor se čuje — pred nekaj dnevi razsodilo v prid generalu. To je tudi bil neposredni povod, da je

Valeskinijeva žena zblaznela.

Valeskini je včeraj pri zaslišanju izpovedal sledeče: Hišo je od Stramlitza kupil in mu izplačal 250.000 Din. Vedni prepri in vedne tožbe, v zadnjih dneh vest o izgubljeni pravdi in zblaznelost njegove žene ga je duševno popolnoma ubila. Žene v bolnico niso hoteli sprejeti. Dal jo je v Krčevino k njenemu bratu Simonu, ker je on v službi in je ni mogel pustiti v stanovanju same. V sredo je šel zopet po njo. Ker se mu je zdela mirnejša, jo je vzel nazaj k sebi. A v noči na včeraj se je njeno stanje spet poslabšalo. Spala nista celo noč. Včeraj zjutraj ob 7. jo je z vozom peljal v bolnico. Imel je s seboj priporočilo docenta dr. Matka.

Zopet je niso sprejeli.

Ker pa je pričela besneti, so jo dali v prisilni jopič in takšno si je pripeljal zopet domu. Tam se mu je v nekem hipu izmuznila iz sobe v vežo. Ko je to opazil, je stopil za njo in jo spravil z mulo iz veže nazaj v sobo. V tem pa je odprl general kuhinjska vrata in nemški surovo

zakričal nani,

naj jo vendar že spravi v Ljubljano, češ, da tega ne more prenašati in da ga dela nervoznega.

Vse to ga je hipno spravilo ob zavest. Da se generala in njegovih izzivanj otrese, ga je hotel oplasiti, zgrabil je za Frommerko in slepo streljal, ne da bi mislil le količkaj na to, da bi generala usmrtil.

Valeskini je hotel ravno včeraj odpredati svojo ženo v Ljubljano in je imel že vse pripravljeno za pot. Sedaj so jo spravili k njenemu bratu v Krčevino.

O Valeskiniju pravijo ljudje, ki ga poznajo, da je bil priden in delaven,

da ni pil in ni kadil.

Zato je strašna tragedija napravila na vse tem globlji utis.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Petek, 30. maja. Zaprto.
Sobota, 31. maja ob 20. uri »Pravljica o rajski ptici«, ab. C. Kuponi.
Nedelja, 1. junija ob 20. uri »Caričine Amazonke«, znižane cene. Kuponi.

Ptujsko gledališče.

Ponedeljek, 2. junija ob 20. uri »Pravljica o rajski ptici«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Celjsko gledališče.

Sreda, 4. junija ob 20. uri »Pravljica o rajski ptici«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Švicarski pevski zbor »Harmonie« v Mariboru.

Na Binkotšno nedeljo, 8. junija, popoldne se pripelje z lastnim vlakom v Maribor blizu 400 pevcev mogočnega pevskega zbora »Harmonie« iz Züricha, da na svoji inozemski turneji poseti Glasbeno Matiko v Mariboru, ki je leta 1928 s »Harmonijo« v Zürichu stopila v priateljsko zvezo. Sprejem znamenitih gostov se bo vršil ob 14.30 uri v veliki Unionski dvorani. Švicarji, ki prebivajo v naši državi, se vabijo, da obiščejo svoje rojake; zglase se naj (pismeno) do 5. junija pri Glasbeni Matici v Mariboru. Pripominjamo, da prinesejo gostje iz Švice za otroke v Mariboru s seboj vsečeno darilo; to je lep čim ob prvem vstopu v Jugoslavijo.

Mariborski in dnevi drobiš

V tajni seji mariborskega obč. sveta, ki se je vršila v sredo zvečer po javni seji, je bilo rešenih 44 slučajev sprejema v občinsko zvezo in 3 slučajji zagotovitev sprejema v obč. zvezo. — Rešene so bile nadalje nekatere perzonalne zadeve uradništva. — Izvoljen je bil tudi klavniški odsek.

Seja mestnega sveta

bo jutri 31. tm. ob 11. dopoldne. Na seji se bodo rešile pred županovim odhodom na dopust, ki ga nastopi jutri popoldne, še razne važne tekoče zadeve. V županovi odsotnosti bo vodil županske posle podžupan dr. Lipold.

Sprememba posesti.

Hišo Pongraca Faschinga v Einspierrezki ulici 22 je kupil za 260.000 Din Ivan Kovač, žel. uradnik v Postojni.

Konkurzi.

V konkurz je prišel trg. Franc Frangesch, naslednik Ruperta Jeglitscha v Gosposki ulici. — Tudi nad zapuščino dr. Frica Juritscha je proglašen konkurz. Pasiva znašajo nad 2 milijona Din napram 1 milijonu aktiv. Konkurni komisar je v obeh slučajih sod. svetnik dr. Kovča, upravitelj v slučaju Frangesch dr. Kupnik, v slučaju dr. Juritscha pa dr. Štor.

Nedeljni uradni čas v mestnih uradih bo od 1. junija do 31. avg. in sicer od pol 8. do 14. ure. Tako je sklenil občinski svet v svoji tajni seji.

Gospa Milada Trifon,

ki je svoje odpotovanje proti Gradcu odložila za danes, da si je mogla včeraj ogledati konjske dirke na Cvenu, pri katerih je tudi aktivno sodelovala, je danes zjutraj ob 7. odjezdila proti avstrijski meji, do kamor so jo spremljali kapetan Poje ter poročnika Cvetič in Ogorelec. Gospa Trifon se je zlasti o evenskih dirkah zelo pohvalno izrekla in občuduje visoke stopnje konjereje v naših krajih. Tudi Maribor se ji je zelo priljubil.

Osebnosti.

Zabanskega inspektorja 4—I v Ljubljani je imenovan bivši prosvetni inspektor mariborske oblasti g. dr. Ivan Kotnik. — Kraljevo odlikovanje, red Sv. Save V. stopnje, je izročil v ponedeljek, 26. t. m. poštini svetnik g. dr. Lebar poštarju in posestniku v Središču ob Dravi, g. Franju Mlinariču. — Za doktorja vsega zdravilstva bo promoviral jutri 31. t. m. na zagrebški univerzi naš mariborski rojak g. Branko Lukman, sin šolskega upravitelja in hišnega posestnika v Vrbanovi ulici g. Ivana Lukmana, bivši večkratni predsednik Jugoslov. akad. društva »Triglav« v Zagrebu. — Minister financ je imenoval gosp. Jakoba Zadravca, lastnika umetnega mlina in veleposestnika v Središču, za člana reklamacijske komisije pri finančnem inspektoratu v Mariboru. — Sin gosp. Jakoba Zadravca, gosp. Jurica Zadravec, pa je dne 17. t. m. diplomiral kot ing. commerc. na »Institut superieur technique et colonial de Leège« (v Liättichu, Belgija). Vsem naše iskrene čestitke! —

Izpit za stavbenika

je napravil pred izpitno komisijo tehničnega oddelka banske uprave v Ljubljani te dni med drugimi tudi g. Franjo Špeš ml. iz Maribora. Čestitamo!

Smrtna kosa.

V Mariboru je preminula včeraj v 17. letu starosti gdč. Helena Grejan, učenka IV. razreda meščanske šole. Pogreb se bo vršil jutri, v soboto, ob 16. uri izpred mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. Blag ji spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Opozorilo obiskovalcem Mariborskega otoka.

Izvršujoče podjetje opozarja obiskovalce, da je radi popravil na mostu do stop na otok začasno nemogoč.

Izplačevanje pokojnin 1. junija.

Pošta Maribor 1 bo — kakor vsakega prvega v mesecu — tudi v nedeljo 1. junija dostavljala na dom v mestnih in selških okrajih poštne in čekovne nakaznice, osobito pokojnine. V vseh selških okrajih se bodo dostavljale tudi pisemske pošiljke.

Finančni direktor v Mariboru.

Finančni direktor g. dr. Povalej bo v ponedeljek 2. junija službeno v Mariboru in bo sprejemal stranke od 10. do 12. ure dop. na finančnem inspektoratu.

Oblastni odbor Jadranske Straže v Mariboru

je imel včeraj dopoldne v mestni posvetovalnici svojo letno skupščino, kate so se razen delegatov iz Celja, Ptuj, Slov. Bistrice, Sv. Lenarta in Mežice udeležili tudi okrožni inspektor dr. Schaubach, srezka načelnika dr. Ipavic in dr. Hačič, ter zastopnik srezkega odbora Narodne Odbrane v Mariboru dr. Vauhnik. Na predlog predsednika dr. Leskovarja, je bila odposlana prestolonasledniku Petru kot pokrovitelju Jadranske Straže udanostna brzojavka. Iz tajniškega poročila, katero je podal g. Ante Lavrenčič, je razvidno, da je bilo delovanje oblastnega odbora v preteklem letu zelo uspešno. Ustanovljena sta bila mestna odbora v Celju in Sv. Lenartu in pridobljenih je bilo 250 novih članov-pomagačev. Odbor je prispeval za nakup šolskega broda vojne mornarice zopet 15.000 Din, skupno dosega že 45.780 Din. Potrebno pa bo vsekakor pritegniti k delu nove mladice moči, organizirati posebno pomlad na šolah ter s predavanji in filmi poglobiti v narodni smisel za naše morje. Blagajna izkazuje 58 tisoč dinarjev dohodkov in 31 tisoč dinarjev izdatkov, torej 27 tisoč dinarjev prebitka. G. Lavrenčiču je bila izrečena za njegovo agilno in požrtvovalno delovanje posebna zahvala. Pri volitvah je bil z malimi izpremembami zopet izvoljen dosedanj odbor s predsednikom dr. Leskovarjem na čelu. Ob zaključku so posamezni delegati stali več predlogov, kako naj bi se čim uspešneje vzbujala med našim narodom zavest o veliki važnosti našega morja. Povdarjala se je zlasti potreba pošiljanja naše dece na morje, objavljanja slovenskih člankov v »Jadranski Straži«, prireditve večjega izleta na Jadran, predavanj o pomenu morja za našo državo in njeno prebivalstvo z narodno-gospodarskih vidikov ter predavanj o naši trgovski mornarici in težavnem boju, ki ga vrši. Končno je bilo sklenjeno, da se bo prihodnja skupščina oblastnega odbora vršila zopet v Mariboru. —

Odbor podpornega društva za revne učence v Mariboru

prosi, da občinstvo blagohotno sprejme po zastopniku dostavljene članske izkaznice za l. 1930 po 10 Din.

Za pogorelce v Zaluki

je daroval mariborski pomožni akcij Rdeči križ v Mariboru 1000 Nin. Iskrena hvala!

Za koncert v mariborski stolnici,

ki bo v sredo, dne 4. junija, vlada tako veliko zanimanje, da so si nekateri izprosili dovoljenja, da smejo poslušati že pri vajah. Eden izmed njih se je izrazil, da je to glasbeno delo izredno hvaležno za poslušalce, ker je lahko umljivo za vsakogar.

Proračun mariborskega okrajnega cestnega odbora

je odobren. Finančni minister je doklade na direktne davke znižal od 41 na 32 odstotkov. Vendar pa je proračun uravnotežen, ker se je banska uprava zavezala, da bo prispevala k zgradbam novih cest polovico, k vzdrževanju starih pa tretjino. Razne v proračunu predvidene cestne zgradbe so s tem zasigurane, zlasti začetek gradbe pohorske ceste. —

Odbor podpornega društva za revne učence v Mariboru

prosi, da občinstvo blagovoli sprejeti po zastopniku dostavljene članske izkaznice za l. 1930 po 10 Din.

Tamburaški odsek »Zvon«

priredi v nedeljo, dne 1. junija vrtno veselico brez vstopnine v gostilni »Plohi« Lovski dom na Teznu. Pristen Hrval bo pekel prašička na ražnju, točilo se bo sveže pivo in izvrstno vino. Pridite v senco pod košate lipe! V slučaju slabega vremena pa bo veselica prihodnje nedelje.

III. redna seja mariborskega občinskega sveta

Maribor, 28. maja.

V sredo se je vršila III. redna seja mestnega občinskega sveta. Predlog o uvedbi mestne trošarine je bil odložen z dnevnega reda.

Uvodoma je poročal župan dr. Juvan o tekočih zadevah. Potrjena višja mestna trošarina na vino in pivo se je že začela včeraj 27. tm. pobirati. Odobrena so sedaj končno v smislu sklepov obč. sveta tudi nove

klavniške pristojbine.

Poslanik ČSR v Beogradu je poslal občini zahvalo za čestitko ob proslavi 80letnice predsednika Masaryka. — Mestna hranilnica je sporočila, da je bilo zopet izvoljeno dozrajno ravnanje. — Kopališni odsek je določil poskusne

pristojbine na Mariborskem otoku

in sicer za obiskovalce, ki se ne kopajo, 2 Din, za kopalce 3 Din, za omarico 4 Din in za kabino 6 Din. — Anketa o prostoru, kjer bi se naj zgradila nova

pravoslavna cerkev,

je odločila, da je Jugoslovanski trg primeren. Mestna občina bo odstopila prostor pod pogojem, da bo stavba monumentalna in načrti primerni. — Proti sklepom komisije za javno pešpot ob Dravi so se nekateri interesi pritožili. Prepusti se upravnemu odboru, da zadevo z njimi uredi. — Glede nakupa znamenite

Szaparyjeve knjižnice

v Murški Soboti, ki ga priporočajo zgodovinarji strokovnjaki za študijsko knjižnico, se pooblastila finančni in upravni odbor, da zadevo prouči in stavi primerne predloge. Cena knjižnice se giblje med 80—100.000 Din. — Protituberkulozni Ligi se podaljša rok za odplačilo posojila 15.000 Din za leto dni. — Sledi

poročilo prvega odseka.

Poroča obč. svetn. dr. Vebler. Pogodba z lastnikom Kärferjevega kopališča se odpove in kopališče zapre. — Odobri se nova pogodba z industrijcem Ivanom Braunom radi dragonskih vojašnic odnosno najemnikov tamošnjih stanovanj. Ker je grozila vsled poteka pogodbe deložacija 58 tam stanujočim strankam, se je sklenila z Braunom nova pogodba, ki te stranke znatno bolj ščiti.

Poročilo drugega odseka

Je podal obč. svetn. dr. Strmšek. Kuratorij mestnega mladinskega doma je predložil novi pravilnik glede prejemanja otrok v popolno oskrbo mladinskega doma. Sprejemajo naj se predvsem sirote brez staršev, izjemoma proti celotnemu ali delnemu plačilu tudi bolni otroci. Predlog je bil sprejet, enako tudi predlog istega kuratorija glede uporabe razpoložljivih 30.000 Din za pošiljanje slabotnih otrok v počitniške kolonije. Deco za dečje počitniške kolonije, ki gre tja na stroške mesta, naj izbira posebna komisija, ki sestoji iz zastopnikov mestnega obč. sveta in mestnega socialnopolitičnega urada, mestnega fizikata, okrajnih ubožnih svetov in društev, ki vodijo akcijo za počitniške kolonije. — Sprejet je bil tudi predlog za spremembo

pravilnika glede brezposelnih podpor,

ki jih naj dobivajo od mesta odslej samo oni brezposelni delavci, ki so postali to brez lastne krivde in ki so pristojni v Maribor. — Najemniška pogodba za

banovinski Dečji dom

se obnovi za nedoločen čas in se mesečna najemnina zviša na 3500 Din.

Poročilo tretjega odseka

Podal obč. svetn. Stabej. Pri razpravi o predlogu odseka odnosno mestnega gradbenega urada, naj bi se na novo tlakovali Tattenbachova ulica od Glavnega trga do Narodnega doma ter cela Kopališka ulica, ki obe silno trpita radi velikega avtobusnega in drugega prometa, se je razvila daljša, mestoma ostra debata o mariborski

cestno-gradbeni politiki,

katere sta obč. svetnika Aljančič in Grčar podvrgla preostri kritiki. Pred-

log podžupana dr. Lipolda, naj bi se zadeva odložila in naj se najprej da izdelati generalni načrt za gradnjo novih in popravila starih cest, je propadel s 14 proti 15 glasovom. Sprejet je bil delno predlog odseka, da se izvrši letos tlakovanje Kopališke ulice do Marijine ulice in sicer s kamenjem, ki že dolgo leži na novem Glavnem trgu in je razpoložljivo, ker regulacija Glavnega trga še vedno čaka rešitve. — Kakor morska kača se vleče od seje do seje vprašanje

regulacije Glavnega trga

v zvezi s ponudbami Berga in Žlahtiča, da hočeta pri državnem mostu ob Dravi zgraditi dve novi veliki palači. Danes se je sklenilo, naročiti gradbenemu uradu, naj izdelata pogoje za razpis natečaja in pa prilični proračun stroškov regulacije. — Sklenilo pa se je nujno potrebna kanalizacija vzhodnega dela Smetanove ulice. — Odobri se je tudi gradbeno dovoljenje za palačo OUZD na vogalu Marijine in Sodne ulice. — Inženirju Keršiču, ki prosi za koncesijo za prevažanje oseb z motornimi čolni po Dravi od Mele do Mariborskega otoka, se je na eni strani priznala krajevna potreba, na drugi strani pa se je tudi izreklo dovoljenje, da zgradi postajališča na raznih točkah ob Dravi, v kolikor spadajo v mestno območje.

Za četrti odsek

je poročal obč. svetnik Pušenjak. Daljša debata se je razvila glede zgradbe

nove meščanske šole.

Nemški obč. odbornik dr. Mühleisen je v očividnem nepoznavanju stvarnega položaja slikal stvar tako, kakor da bi bila nova šola samo v interesu okoliških občin. Obč. svetn. Grčar mu je na podlagi konkretnih števil dokazal, da nima prav. Tudi je opozarjal na dejstvo, da je sklep za zgradbo nove šole bil sprejet že l. 1925 in da je zadeva neodložljiva. Sklenilo se je, da se akcija nadaljuje pod pogojem, da okoliške občine prispevajo vsaj 25% k gradbenim stroškom.

Podžupan dr. Lipold poroča o mizerem stanju nekaterih sektorjev plinskega omrežja, ki je že silno staro, ponekod že nad 35 let, tako da mestoma kabljev sploh več ni. ampak samo še rja. To povzroča

silne izgube na plinu, do 35%,

dočim bi smela izguba znašati kvečemu 10%. Sprejmejo se njegovi predlogi, da se dovolijo večji zneski za strokovnjaški pregled celega plinskega omrežja ter za polaganje novih plinovodov in plinskih cevi v najnujnejših slučajih, zlasti v Aleksandrovi in Stolni ulici, in končno, da se mestnemu gradbenemu uradu naroči, naj o vsaki cestni zgradbi ali popravilu predhodno obvesti plinarjo, da se pred zgradbo ali tlakovanjem pregleda plinsko omrežje v dotičnih ulicah ali cestah.

Poročilo petega odseka,

ki ga je podal obč. svetnik Murko, je obsegalo same zadeve koncesij, v katerih je morala občina izreči sodbo o krajevni potrebi.

Sledila je tajna seja.

Harikiri radi londonskega brodogradnega sporazuma

Iz Tokia poročajo: Generalnemu štabu dodeljeni ladijski oficir Kusakara je izvršil tu samomor s harikirijem. Kakor se govori, ga je londonski brodogradni sporazum med Japonsko, Anglijo in Zedinjenimi državami, ki je znatno omejil oboroževanje Japonske na morju, tako užalostil, da je postal silno duševno potrtn in je šel končno prostovoljno v smrt s tem, da si je po starem japonskem običaju prerezal trebuh in čreva.

Res čudno.

— Kako da v tem mestu ni nobenega spomenika? Kaj se ni rodil tu noben veliki mož?

— Ne, samo mala deca!

Iz dnevnika stare device.

Strahno je, ne biti poročena žena, ko sam že rahlo bliž dekleca.

Pravljica o rajski ptici

Šnuderlova drama »Pravljica o rajski ptici« je torišče borbe dveh svetov, autor sam pravi: predvojne in povojne, lahko pa bi rekli bolj točno: idealističnega in realističnega, čustvenega in intelektualnega. To pa ni več opek problem določene dobe usodnega preloma, ampak vseh dob in časov, problem vsečloveški in večnostni. Rešil ga je tako, kakor je reševal konflikte tudi v novelah zbirke »Človek iz samote«, po diktatu svoje najgloblje notranje bitnosti, razpolovljene v obe prvini, ki se neprestano bojujeta med seboj. Zmagal je realizem nad idealizmom in sentimentom, ker je intelekt tako hotel; zato je edino, kar bi »Pravljici o rajski ptici« mogli očitati, to, da nam na koncu vseh koncev pokaže premalo luči in vere v bodoče vstajenje plemenitega nad nplemenitim, etičnega nad neetičnim. To vstajenje je sicer rahlo naznačeno v Ivanki, pa je morda vendarle za spoznanje premalo povdarjeno. V vsem ostalem je pa »Pravljica o rajski ptici« brez dvoma najmočnejše delo novejšje dramske literature, delo, ki združuje v sebi toliko notranje sile, zunanje karakterizacije in dramatične efektnosti, da mora uspeti in je tudi uspelo. V Šnuderlu smo našli moč, ki nam silno veliko obeta in bi nam bilo globoko žal, če po tej zmagi ne bi nadaljeval. Pomembna pa je »Pravljica o rajski ptici« tudi zaradi tega, ker je prva popolnoma čista izvirna nadrealistična drama v slovenskem slovstvu.

Ta močna umetnina je pa našla v Vladimirju Skrbinku tudi globoko razumevajočega režiserja, ki je znal izčrpati mnogo skritih globlin, čeprav, žal, igralsko niso prišle povsem do veljave, ker je bila razlika med igralnimi tehnikami poedinih protagonistov mestoma vsaj za odtonek preveč vidna. Krivda pa zaradi tega ne zadene niti režiserja niti igralcev, ampak naše gledališče kot tako, ker si v vseh desetih letih ni znalo ali moglo ustvariti jasno začrtane smeri, marveč koleba sem in tja in živi le od slučajev, ki jih ustvarjajo bodisi poedini režiserji, bodisi poedini močnejši igralci. Koncem koncev je pa to tudi vzrok, da se pri nas niti očitni talenti ne morejo razviti tako, kakor bi bilo želeti in kakor bi se lahko. Skratka: manjka nam v drami močna, avtoritativna in svojstvena enovita osebnost, ki bi ji vtisnila izraz svojega jasnega umetniškega hotelja, zgrajenega iz slovenske rasne samobitnosti. To pa je, žal, sploh bolezen vse slovenske oderske umetnosti.

Štiri osebe so zaživele na odru, štiri: vsaka zase svet. Sentimentalni histerik Francé, ki nosi breme čustvenega idealizma, je našel v g. Franju Blažu zelo talentiranega začetnika, ki se pa še ne obvlada, se še ni našel. Uloga ga je zanašala, da je bil mestoma preveč zlomljen, zato ni znal izčrpati Francéa in podčrtati onih momentov, ki bi sicer bili lahko vse bolj dvignili to ulogo in ž njjo vso dramo. A eno velja: pokazal je zelo veliko talenta. Drugi pol je Tone, hladen računar, realista, da, racionalista. Izoblikoval ga je g. Josip Daneš mestoma zelo močno, a po tehniki igre je diferal z nadrealizmom drame. Blizu Francéa stoji Ivanka, čeprav je že prehod med dvema svetovoma, čustveno v prvem, spoznavno v drugem. Igralsko je bila uloga gđ. Elvire Kraljeve globoko doumljena lik, na zunaj pa je vsiljevala dojem tercijalke, kar Ivanka ni. Podčrtal je to, žal, tudi režiser s kapelico, ki v naznačeni okvir ne spada; pravilno bi bilo le: Marijina podoba. In končno Breda sama, ona, ki nosi vso tragično krivdo, ona, ki je ženska brez etične ženskosti. Podati je ni lahko, pa jo je gđ. Ema Starčeva izoblikovala zelo posrečeno, zunanje in notranje verno, čeprav smo tu in tam čutili isto kakor pri g. Blažu, da jo je uloga zanašala. Posamezno so bile tedaj vse štiri vloge rešene dobro, če seveda abstrahiramo nekatere osebine in detaje.

Gledališče je bilo po dolgem času zopet popolnoma razprodano; več ljudi je moralo celo oditi, ker ni več bilo mest. Uspeh dela izreden, morda največji od vseh dosedanjih domačih uspehov. A-

tor je bil trikrat poklican na oder in je prejel dva venca in druga darila. Predstavi je prisostvoval tudi ravnatelj ljubljanske drame g. Pavel Golia, ki je delo sprejel v seznam premijer za prihodnje gledališko leto. —r.

Sport

SK Rapid:Atletik SK (Celle) 9:2 (2:1).

Včeraj se je odigrala na Rapidovem igrišču prijateljska tekma med Rapidom in celjskimi Atletiki, ki je Rapidu prinesla visoko zmago. Celjani gojijo kombinatoren nogomet z lepimi napadi, pred golom pa so bili premalo odločni. Publike je bilo zelo malo. Sodil je g. Frankl, ki je s svojimi odločitvami mnogokrat oškodoval goste in ustvaril takorekoč umetni rezultat.

SK Železničar rez.:SK Rapid rez. 7:2 (1:0).

V tej tekmi je odločila homogenost SK Železničarja, ki je imel v krilski vrsti svoje najboljše moči. Rapid je bil le v prvem polčasu enakovreden nasprotnik, dočim je v drugem polčasu znatno popustil. Sodil je gosp. Vesnaver dobro.

SK Železničar mlad.:SK Rapid mlad. 5:2 (3:2).

Zasluzena zmaga mladine SK Železničarja. Sodil je jako dobro gosp. Fišer.

Ostale tekme.

Ljubljana: SK Ilirija: Akad. reprezentanca 8:5 (2:3).

Zagreb: Nicholson (Dunaj): Hašk-Građanski 2:1 (1:0).

Reprezentanca LNP sestavljena!

Za tekmo proti koroški reprezentanci je LNP določil naslednje igralce: Erman, Strehovec, Berglez, Košenina, Varšek, Lado, Ice, Bertonec, Oman, Doberlet, Uršič. Ta postava pa absolutno ni najmočnejša; nekateri igralci sploh ne spadajo v reprezentanco, n. pr. Erman, Košenina, Varšek. Ni nam znano, zakaj ni LNP postavil v team mariborske igralce.

Koliko ima Jugoslavija patentov

Ako bi število patentov bilo merilo za genialnost narodov, bi nas Jugoslovenci morali biti sram. Imamo sicer v naši državi prijavljenih tekem zadnjih 9 let 10.827 patentov, od teh pa jih je od jugoslovenskih državljanov komaj 773, torej komaj 86 na leto. Zavedo, ki se bavi s patenti, je Uprava za zaščito industrijske svojine v Beogradu, ki spada pod ministrstvo za trgovino. Tam se registrirajo patenti, vzorci, modeli, žigi itd. Zavodu stoji na čelu odlični strokovnjak, Slovenec dr. Janko Šuman, ki je že pred prevratom 12 let delal v dunajskem Patentamtu. Zanimiva je statistika v naši državi prijavljenih 10.827 patentov, ker se vidi, kako celo mnoge daljne države kažejo interes za Jugoslavijo in za ohranjanje patentov svojih državljanov pri nas. Iz Nemčije je prijavljenih 1964, iz Avstrije 978, iz CSR 618, iz Francije 554, iz Anglije 337, iz Zedinjenih držav 318, iz Madžarske 306, iz Švice 229, iz Italije 202 patenta itd., prijavljeni pa so celo patenti iz Egipta, Čile, Litve, Gdanske, Estonke, Nove Zelandije, Avstralije, Južne Afrike, Kitajske, Mehike itd. Največ patentov je iz kemične industrije (668), iz strojne tehnike (432), iz področja poljedelstva in šumarstva (400) itd. Seveda je med prijavljenimi patenti tudi mnogo takih, ki so brez vsake vrednosti, ker si dandanes že tudi razni postopači domišljujejo, da morajo iznajti »epohalne izume«.

Maščevanje slaboumneža

Po žegnanju v Hochneunkirchen v Avstriji se je vršil v neki gostilni še ples. Nenadoma je nastal požar, ki je vpepelil gostilno in več bližnjih hiš. Pod ruševinami plesišča so našli kasneje truplo »vasekega norčaka« Josipa Stifferja. Kakor je dognala preiskava, so vaški fantje slaboumnega mladence napodili iz plesne dvorane, naka se je ta maščeval s tem, da je zažgal hišo in postal sam žrtev ognjenih zub.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

106

»Prihajal sem iz Cezarjevega taborišča, kjer sem bil s signoro Lukrecijo. Iskal pa sem vas, da vas opozorim, da snuje ona proti vam strašen načrt maščevanja. Slišal sem med njo in njenim bratom take pogovore, da so mi vstajali lasje na glavi...«

»Maščevanje je izvršeno!« je dejal Ragastens zamolklo.

»Kako to?« je vprašal Giacomo z začudenjem. Toda Ragastens je obupno molčal.

»Hvala vam,« je rekel naposled, »toda malo pozno me opozarjate... Sicer pa sem vedel sam, da Lukrecija Borgia pripravlja maščevanje. Toda vi mi vsaj lahko pomagate popraviti zlo, ki ga je storila... ako je še čas.«

»Ves sem vam na razpolago. In to ne le zato, ker ste mi bili simpatični že prvi dan, ko sva se videla, nego tudi ker služim s tem svojemu sovraštvu do Borgijcev...«

»Dobro,« je rekel Ragastens z obotavljanjem, »ali mi morete povedati, kje se ta hip nahaja Lukrecija?« In drhteč, z mrzlim znojem na čelu, je čakal Giacomoovega odgovora.

»To je lahko reči,« je dejal ta brez ovinkov. »Signora je na Capreru.«

»Ali veste za gotovo?«

»Čisto za gotovo, zato, ker pojdem sam za njo.«

»Potem pojdeva skupaj!«

»Vi hočete iti na Caprero!...« je vzkliknil Giacomo.

»To se pravi, da odrinem še nocoj!«

»Ah, gospod, vi torej ne veste, kaj je Caprero!... Vi ne veste, da je Lukrecija spravila tjakaj vse tiste, katerih se je hotela iznebiti na tihem in katerih si ni upala dati zaklati v Rimu!...«

Ragastens se je stresel, spomnivši se Primavera.

»Toda vi, vi ne veste,« je vzkliknil med ihtenjem, ki ga zdaj ni mogel več premagati, »da se je Lukrecija Borgia polastila ženske, ki jo jaz ljubim!... Vi ne veste, da je delo njenega ostudnega maščevanja v tem trenutku...«

Ragastens ni mogel govoriti. Neznosno je bil trpet od tistega dne, ko je izvedel, da je Primavera izginila. Zdal pa je sledila reakcija, tem strašnejša pri človeku, ki je znal prenašati najhujše bolečine, ne da bi tarnal.

Ragastens se je vrget na posteljo, zakopal glavo

v blazino ter pričel plakati kakor dete. Spadacappa je potegnil Giacomo iz sobe.

»Pustiva ga plakati,« je dejal zunaj, »ubogi vitez je zelo potreben, da se izjoče.«

Nato je jel Spadacappa izpraševati oskrbnika, kako bi bilo najhitreje mogoče priti na Caprero. Pripravil je vse, kar je bilo potrebno za odhod, kajti slutil je, da bo vitezova kriza kmalu pri kraju in da bo hotel še tisti trenutek na pot. In zares, ni še bilo pol ure, ko ga je Ragastens poklical ter mu velel, naj se pravi za odhod.

»Vse je pripravljeno, gospodi!« je odgovoril Spadacappa.

»Torej na konja! Na pot, v Ostijo in na Caprero!«

LX.

Ostijsko pristanišče.

V trenutku, ko je Ragastens zasedel konja, se je prišel Giacomo poslavljati.

»Karkoli bi vam mogel reči, da vas odvrnem od tega potovanja, bi bilo zaman,« je dejal naposled. »Jaz pojdem v Caprero po svoji lastni poti, da zopet nastopim službo pri signori Lukreciji, ker z njo še nisem gotov.«

»Zakaj ne bi potovala skupaj?«

»Signora bi gotovo izvedela, in to bi bilo morda dovolj, da se onemogoči vaš načrt, kakršnega koli že imate; na vsak način pa bi bilo dovolj, da me nemudoma umore. Hodite vi svojo pot, jaz pojdem svojo. Samo nekaj sem vam hotel povedati... Ob morskem bregu, kake četrt milje na levo od gradu, stoji nekaj ribiških koč. Stopite v tretjo koč, recite, da prihajate od Giacomo, in dobrodošli boste. Povsod drugod pa bi vas ovadili.«

Ragastens je krepko stisnil starcu roko ter odjezdil. Razdalja od Rima do Ostije je komaj par milj. Ragastens jo je naglo prejahal in je bil ponoči v pristanišču.

Čez noč je bilo treba ostati v Ostiji. Ragastens je z očmi iskal gostilno, kamor bi se mogel zateči s Spadacappo. Toda vse luči so bile ugašene, vsa vrata zaprta.

»Torej je nama prenočiti pod milim nebom?« je dejal in pogledal Spadacappo. »No, to bi ne bilo prvikrat...«

»Gospod,« je dejal nato Spadacappa, »če hočete iti z menoj, je moja stvar, pa vam preskrbim zavetje.«

»Torej poznaš Ostijo?«

»Eh, gospod, v svoji prejšnji obrti sem moral biti kolikortoliko pripravljen na vsakovrstne reči.

In med temi vsakovrstnimi reči je imela možnost bega po morju seveda tudi svoje mesto. Bili smo v sporazumu z raznimi mornarji tu na obrežju, in zdi se mi, da bi našla ravno med njimi ljudi, ki naju prepeljejo na Caprero. Opozarjam vas samo, da ti ljudje niso iz najfinejše družbe...«

»Kaj me briga!... Stopaj, spremim te!«

Nekaj minut nato je Spadacappa obstal pred nizko hišo, ki je bila zelo nevarljiva za pogled; vrata in okna so bila skrbno zaprta.

Spadacappa in Ragastens sta stopila s konj. Prvi je pred vrati nekako posebno zažvižgal; skoraj mahoma so se vrata odprla in moški se je prikazal na pragu. V prvem hipu se je preplašil in nezaupno pogledal jezdeca, ki sta bila po vsej svoji zunanosti podobna vojakom. Toda Spadacappa je pristopil k njemu ter mu polglasno zamrmral par besed, ki so gotovo pomenile dogovorjeno znamenje, kajti možak se je takoj pomiril te plosknji z rokami, na kar je prišel služabnik.

»Odvedi konja teh dveh Visokosti v hlev,« mu je ukazal prvi, po vsem videzu gospodar.

»Ako Visokosti blagovolita vstopiti...« je dejal.

Odstopil je ter se spustil v nizko izbo. Opremljena je bila z mizami in klopki. Na mizah so stali kosjsterni vrči in krožniki, za mizami pa so sedeli mornarji in nekaj deklet.

Ko sta vstopila Ragastens in Spadacappa, je za trenutek nastopilo molčanje, polno nezaupnosti; toda krčmar je napravil z roko par skrivnostnih znamenj, in gostje tega brloga so obnovili svoje razgovore, ne da bi se dalje menila za prišleca.

Spadacappa in Ragastens sta bila sedla k neki mizi, kjer ni bilo ljudi. Krčmar je postavil pred nju vrč in dva kozarca.

»Dejal si mi, da najdeva tukaj mornarje, ki naju prepeljejo na Caprero,« je dejal Ragastens čez nekaj minut.

»Počakajte, gospod... Pred vsem bodite prepričani, da vas noben lastnik barke ne bo hotel sprejeti na krov, ako mu porečete, da hočete na Caprero.«

»Kako to?«

»Zato, ker signora Lukrecija sovraži radovedneže: ona je previdna ženska, in vsi mornarji na obrežju vedo, da je draga stvar, voziti tujca preveč blizu njenega gradu...«

»Kaj nama je storiti?«

Birska darila

najceneje pri J. Mulavec, Maribor, Kralja Petra trg 1. Ogled neobvezen, neugajajoče se zamenja ali vrne denar.

1509

Trgovino

s kuhinjsko opremo prodam. Vicel, Maribor, Glavni trg 5.

1553

Pozor!

Izdelujem najmodernejše pletene čevlje po meri v vseh barvah. Na zalogi imam tudi nekaj zgotovljenih. Ivan Pirč, Aleksandrova cesta 24.

1561

Kako dober labolčnik

proda poceni Karol Pugel, Maribor, Trg svobode 3.

1562

Gramofone

popravlja najbolje in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tatlenbachova ulica. 14.

602

Majhno sobico

oddam takoj gospodu. Naslov v upravljalni.

1574

Iščem

vajenca ali vajenko za damsko in moško krojaštvo. Elegance, Aleksandrova cesta 48.

1570

Gostilna Franc M. Vogrin,

Aleksandrova cesta 79 sprejema abonentne. Cena Din 10 do 12 dnevno. 1565

Gospoda sprejemem

kot sostanovalca. Židovska ulica 12/1.

1566

Teško delo

je na polju. Posebno vročina povzroča utrujenost in hudo žejo. Kako osvežujoče vpliva skodelica zrnate kave! Kmalu izgineta utrujenost ter žeja in delo gre zopet naglo in ob veselem kramljanju od rok. Dobro zrnat kavo dobite pri tvrdki

Julio Meinl, uvoz kave
Maribor, Gosposka ul. 7
Ustanov. 1862.

Spominjajte se CMD!

ZAHVALA

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja ob smrti nepozabnega soproga, ozir. očeta, brata in strica, gospoda

RUDEŽ-A ANDREJ-A

kazniškega nadpaznika v p.

izrekamo najprisrčnejšo zahvalo. Posebno se zahvaljujemo preč. duhovščini, njegovim stanovskim prijateljem, darovalcem lepega cvetja in vencev, ter vsem onim mnogoštevilnim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

MARIBOR, dne 30. maja 1930.

Zalujoči ostali.

Prvo strokovno poskusno kuhanje kave v Mariboru priredim

v soboto 31. maja

v svoji novi specijalni trgovini z živili in kolonijalnim blagom

Gosposka ulica št. 20

Da se cenjeno občinstvo, prijatelji fine kave, posebno pa cenjene gospodinje prepričajo o izborni kakovosti in nizkih cenah mojih mešanic kave, vabim vse najljubše

Z. ANDERLE, MARIBOR
GOSPOSKA ULICA STEV. 20

1568

Državna razredna loterija.

Poročilo iz kolekture Ant. Golež, Maribor, Aleksandrova cesta 42.

Žrebanje V. razreda, 19. kola, 17. žrebanje dne 28. maja 1930. (Za evnt. tiskovne pogrške se ne odgovarja.) Izžrebani so bili sledeči dobitki:

Din 20.000.—: 59325.

Din 10.000.—: 81652, 84950.

Din 4.000.—: 21408, 29657, 32140, 56950, 84932.

Din 2.000.—: 4901, 5619, 7053, 9131, 10098, 16628, 18215, 18910, 22692, 23365, 30383, 34413, 35602, 37678, 41756, 46511, 51230, 53248, 64163, 64929, 69505, 71761, 74662, 78045, 78445, 82991, 83243, 84496, 94258, 96046, 97092, 97786.

Prihodnje žrebanje 30. maja 1930.